

Bij-praten,

De bijen zijn nu in winterrust. Dat betekent dat de bijen het een stuk rustiger aan doen dan in het voorjaar en zomer. De bijen gaan niet in winterslaap zoals bijvoorbeeld de kikker of een egel dat doet. De bijen zitten rustig bij elkaar in de kast. Als het kouder wordt gaan ze dichter bij elkaar zitten. Dit noemen we de 'wintertros'. De bijen in de wintertros verwarmen elkaar door af en toe met hun vliegspieren te trillen. Op deze manier kunnen ze rustig 25 graden vorst overleven. Als het warmer dan 9 á 10 graden is, met niet te veel wind en wat zonneschijn, dan komen de bijen naar buiten om te poepen. Dat doen ze namelijk niet in de kast ook al moeten ze weken binnen zitten. Ondertussen eten ze wat van de 15 kilo aan wintervoer. Rust in- en rond de bijenkasten is dan ook het belangrijkste voor het overleven van de bijen.

Nieuw onderzoek.

Inmiddels doe ik mee aan een nieuw onderzoek van Bijen@WUR. En wel; hoelang zijn bijenvolken in de winter broedloos? Het doel van dit onderzoek is na te gaan of de opwarming van ons klimaat hier verandering in brengt. Ook voor de kennis over de ontwikkeling van parasieten, die zich vermeerderen in Bijenbroed, is het goed te weten hoe lang bijenvolken broedloos zijn. Bijen@WUR, ofwel de Wageningse Universiteit, dat zich met bijenonderzoek bezighoudt, heeft een nieuw onderzoek gestart. De onderzoekers willen namelijk weten of- en hoelang de bijen in de winter zonder broed zijn. En of hier tussen de verschillende bijenrassen en op de verschillende plekken in Nederland grote verschillen zitten. Dat zit namelijk zo, als de dagen korter worden stopt de koningin, zo half november, met het leggen van eitjes. In December is er dan geen broed meer in het volk aanwezig. De verwachting is dat bij het langer worden van de dagen de koningin half januari weer begint met het leggen van de eerste eitjes. Dit stoppen en het weer beginnen van het leggen van eitjes is afhankelijk van de daglengte maar ook van de temperatuur. De verwachting is dat als de temperatuur hoger blijft, door het opwarming van de aarde, de koningin later stopt en mogelijk ook weer eerder begint met het leggen van eitjes. De broedloze periode wordt dan korter.

Als geen broed aanwezig is houden de bijen in de bijentros een temperatuur aan van rond de 15 graden. Is broed aanwezig dan moet rond dit broed de temperatuur 35 graden zijn. Het onderzoek wordt dan ook uitgevoerd met sensoren die om de 2 uur de temperatuur meten en dit voor 4 maanden opslaan in het geheugen. De sensoren zijn zo groot als een flinke knoop cel batterij. In een bijenkast worden 6 van deze sensoren opgehangen in het midden van het volk. Een 7^e sensor zit onder de bijenkast op de bok geprikt om de buitentemperatuur te meten. Zie de foto 1 met de verschillende sensoren en foto 2 waarbij de sensoren in het volk hangen aan latjes om ze op hun plek te houden. De metingen zijn op maandag 13 november begonnen. Eind februari krijg ik een bericht wanneer ik de sensoren weer uit het volk moet halen en op moet sturen naar Bijen@WUR. Hier worden de sensoren uitgelezen. In de winter van 2024-2025 wordt dit onderzoek herhaald om meer betrouwbare gegevens te krijgen.

Op foto 2 zijn de twee latjes te zien waar de 6 sensoren aan hangen. 3 sensoren per latje. De bijen lopen nu nog door de hele kast. De foto is gemaakt bij 12 graden. Dan zitten de bijen nog niet op de wintertros. Voor een volgende Bij-praten zal ik een foto maken van het zelfde volk maar dan bij een temperatuur van rond het vriespunt. Dat is het voordeel van doorzichtige dekplanken. Je kan de volken bekijken zonder ze te hoeven storen.

Voederkrans onderzoek.

In de vorige Tuinpraat heb ik geschreven over het voederkrans onderzoek waaraan ik heb meegedaan. Helaas heb ik nog geen uitslagen ontvangen en kan hier dan ook niet verder over berichten. Dit houdt u dan ook nog te goed van me.

Aziatische hoornaar.

Ik heb al een paar keer geschreven over de komst van de invasieve Aziatische hoornaar. Inmiddels is deze in de Hoeksche-Waard aangekomen. Met enkele vrijwilligers van Imkers Hoeksche-Waard zijn we op zoek gegaan naar de nesten. Dit deden we toen we meldingen kregen dat Aziatische hoornaars waren gezien. Bij Waarneming.nl komen de meldingen binnen en wordt de contactpersoon in de Hoeksche-Waard geïnformeerd. Via een groeps-app worden de andere 'zoekers' op de hoogte gebracht. Als een nest is gevonden melden wij dit ook bij Waarneming.nl waarna een bestrijder wordt ingeschakeld om het nest, gifvrij, weg te komen halen. Ik heb zelf een nest gevonden in Goidschalxoord. Verder zijn er nesten gevonden en verwijderd in Puttershoek, Maasdam en Zuid-Beijerland. Ook in Oud-Beijerland zijn Aziatische hoornaars gezien maar hier hebben we het nest niet van gevonden. De verwachting is dan ook dat volgend jaar er meerdere nesten zullen zijn van deze ongewenste invasieve soort. Het is dan ook belangrijk om deze hoornaar te herkennen en bij het zien een foto te maken en een melding te doen bij Waarneming.nl. Ik heb het bestuur al aangeboden over de Aziatische Hoornaar een lezing te geven voor alle tuinleden om meer te vertellen over de levenscyclus, herkenning en hoe op te sporen. Ook wat je vooral niet moet doen bij deze hoornaar.

Ik wens alle tuinleden een goede jaarwisseling toe.

Met vriendelijke groet,
Leo van der Heijden Tuin 136.